

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
HIGHER STATE EDUCATIONAL ESTABLISHMENT OF UKRAINE
"BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY"

Індексований у міжнародних наукометричних базах:

Academy (Google Scholar)
Ukrainian Research & Academy Network
(URAN)
Academic Resource Index Research Bib

Index Copernicus International
Scientific Indexing Services
Включений до Ulrichsweb™ Global Serials
Directory

**KLINICHNA TA
EKSPERIMENTAL'NA
PATOLOGIYA**

**CLINICAL & EXPERIMENTAL
PATHOLOGY**

На всі статті, опубліковані в журналі «Клінічна та експериментальна патологія»,
встановлюються цифрові ідентифікатори DOI

Т. XVIII, №1 (67), 2019

**Щоквартальний український
науково-медичний журнал.
Заснований у квітні 2002 року**

**Свідectво про державну реєстрацію
Серія КВ №6032 від 05.04.2002 р.**

Засновник і видавець: Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Головний редактор
В. Ф. Мислицький

Перший заступник головного редактора
С. С. Ткачук

Відповідальні секретарі:
С. Є. Дейнека
О. С. Хухліна

Секретар
Г. М. Лапа

Наукові редактори випуску:
д. мед. н., проф. Булик Р. Є.
д. мед. н., проф. Денисенко О. І.
д. мед. н., проф. Коновчук В. М.

Редакційна колегія:

Булик Р. Є.

Денисенко О. І.

Ілашук Т. О.

Коновчук В. М.

Федів О. І.

Полянський І. Ю.

Сорокман Т. В.

Адреса редакції: 58002, Чернівці, пл. Театральна, 2, видавничий відділ БДМУ.

Тел./факс: (0372) 553754. **E-mail** myslytsky@gmail.com vfmyslickij@bsmu.edu.ua

Повнотекстова версія журналу представлена на сайті <http://www.bsmu.edu.ua/files/KEP/>

Електронні копії опублікованих статей передаються до **Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського** для вільного доступу в режимі on-line.

Реферати статей публікуються в "**Українському реферативному журналі**", серія "Медицина"

Редакційна рада:

проф. А.В. Абрамов (Запоріжжя, Україна); проф. Е.М. Алієва (Баку, Азербайджан); проф. А.І. Березнякова (Харків, Україна); проф. В.В. Братусь (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. В.М. Єльський (Донецьк, Україна); проф. І.М. Катеренюк (Кишинів, Республіка Молдова); проф. Ю.М. Колесник (Запоріжжя, Україна); акад. АН ВШ України, проф. С.С. Костишин; чл.-кор. АМН України, проф. В.А. Міхньов (Київ, Україна); чл.-кор. НАМН України, проф. М.Г. Проданчук; акад. АМН, чл.-кор. НАН України, О.Г. Резніков (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. В.Ф. Сагач (Київ, Україна); чл.-кор. НАН України, проф. Р.С. Стойка (Львів, Україна); акад. НАМН, чл.-кор. НАН України М.Д. Тронько; проф. В.В. Чоп'як (Львів, Україна); проф. В.О. Шидловський (Тернопіль, Україна); проф. В. О. Шумаков (Київ, Україна).

Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.11.2014 р., № 1279 журнал "Клінічна та експериментальна патологія" включено до переліку наукових фахових видань України

Рекомендовано до друку та поширення через Інтернет рішенням вченої ради вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет (протокол № 7 від 28.02.2019 р.)

Матеріали друкуються українською, російською та англійською мовами

Комп'ютерний набір і верстка -
М.П. Мотрук
Наукове редагування - редакції

Рукописи рецензуються. Редколегія залишає за собою право редагування.

Редагування англійського тексту - Г. М. Лапи

Передрук можливий за письмової згоди редколегії.

Коректор - І.В. Зінченко

Група технічно- інформаційного забезпечення:
І.Б. Горбатюк
Л.І. Сидорчук
В.Д. Сорохан

ISSN 1727-4338

DOI 10.24061/1727-4338.XVIII.1.67.2019

© "Клінічна та експериментальна патологія" (Клін. та експерим. патол.), 2019

© **Clinical and experimental pathology (Clin. and experim. pathol.), 2019**

Founded in 2002

Publishing four issues a year

© "Клиническая и экспериментальная патология" (Клин. и эксперим. патол.), 2019

ЕПІДЕМІЧНА СИТУАЦІЯ НА КІР У М. ЧЕРНІВЦЯХ

Л.В. Мельничук, А.О. Задерей, І.С. Вострікова¹Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет", м. Чернівці
Управління охорони здоров'я Чернівецької міської ради, м. Чернівці¹**Ключові слова:**кір, щеплення,
імунітет.Клінічна та
експериментальна
патологія Т.18, №1
(67). С.80-83.DOI:10.24061/1727-
4338.XVIII.1.67.2019.210E-mail:
zadereyanastasya97
@gmail.com**Мета роботи** - провести аналіз епідемічної ситуації на кір у м. Чернівцях та виявити ймовірні фактори, що впливають на епідемічний процес цієї інфекції.**Матеріали і методи.** Вивчено статистичні дані захворюваності на кір в м. Чернівцях. Проведено аналіз вікової структури, вакцинального статусу осіб, що захворіли на кір.**Результати.** Захворюваність на кір зберігає періодичність епідеміологічних спалахів та є результатом зменшення популяційного імунітету. За період з 2017 по 2019 роки в місті зареєстровано 1514 випадків кору. Серед захворілих виявлено 872 дитини, що складає 57,6% та 642 особи дорослих (42,4%).**Висновки.** Встановлено, що 51,7% дітей не мали жодної дози вакцини, 11,3% осіб мали 1 дозу, 9,1% - 2 дози, що засвідчує ефективність процесу вакцинації в попередженні інфекції.**Ключевые слова:**корь, вакцинация,
иммунитет.Клиническая и
экспериментальная
патология Т.18, №1
(67). С.80-83.

ЭПИДЕМИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ С КОРЬЮ В Г. ЧЕРНОВЦАХ

Л.В. Мельничук, А.А. Задерей, И.С. Вострикова

Цель работы - провести анализ эпидемической ситуации с корью в г. Черновцах и выявить вероятные факторы, которые влияют на эпидемический процесс этой инфекции.**Материалы и методы.** Изучено статистические данные заболеваемости корью в г. Черновцах. Проведено анализ возрастной структуры, вакцинального статуса лиц, которые заболели корью.**Результаты.** Заболеваемость корью сохраняет периодичность эпидемиологических вспышек и есть результатом снижения популяционного иммунитета. За период с 2017 по 2019 годы в городе зарегистрировано 1514 случаев кори. Среди заболевших выявлено 872 ребенка, что составило 57,6% и 642 взрослых (42,4%).**Выводы.** Установлено, что 51,7% детей не имели ни одной дозы вакцины, 11,3% лиц имели 1 дозу, 9,1% - 2 дозы, что подтверждает эффективность процесса вакцинации в профилактике инфекции.**Key words:**measles,
vaccination,
immunity.Clinical and
experimental
pathology. Vol.18,
№1 (67). P.80-83.

THE EPIDEMIC SITUATION ON THE MEASLES IN CHERNIVTSI

L. Melnychuk, A. Zaderey, I. Vostrikova

Aim of study - to conduct an analysis of the epidemic situation on measles in Chernivtsi and to identify the probable factors influencing the epidemic process of this infection.**Materials and methods.** The statistical data of measles morbidity in Chernivtsi were studied. The analysis of the age structure, the vaccine status of people who became ill with measles was conducted.**Results.** The incidence of measles keeps the frequency of epidemiological outbreaks and is the result of a decrease in population immunity. In the period from 2017 to 2019, 1514 cases of measles were registered in the city. Among the patients, 872 children were identified, which is 57.6% and 642 adults (42.4%).**Conclusion.** It has been established that 51.7% of children did not have any dose of vaccine, 11.3% had 1 dose, 9.1% - 2 doses, which confirms the effectiveness of the vaccination process in preventing infection.**Вступ**

Кір - гостра інфекційна хвороба, що на кінець минулого століття вважалась дитячою та керованою. Проте, як засвідчує світова статистика впродовж кількох десятиліть ефективної боротьби засобами активної імунізації, оптимізм перших років вакцинального періоду був завчасним. Не були здійснені плани ВООЗ та ЮНІСЕФ щодо повної ліквідації кору до 2007 р. та

ISSN 1727-4338 <https://www.bsmu.edu.ua>

сертифікації кожної країни як вільної від нього до 2010 р. [1,2,3]. З 2010 року у багатьох країнах Європи спостерігається зростання захворюваності на кір у роки прогнозованого епідеміологічного підйому.

Спалахи кору в Україні не вщухають, хоча з середини лютого 2018 року спостерігалось поступове зменшення кількості нових випадків хвороби. Не зважаючи на те, що захворювання належить до керованих Клінічна та експериментальна патологія. 2019. Т.18, №1 (67)

інфекцій, кір займає одне з провідних місць за поширеністю в структурі інфекційних хвороб. Зниження рівня охоплення імунізацією, масова відмова батьків від проведення щеплень дітям, втрата довіри до вакцинації, дезкредитуючі матеріали в засобах масової інформації створили сприятливі умови щодо поширення захворюваності на кір [4]. Стало очевидним, що при виконанні поставленого завдання з тотальної ліквідації кору, необхідно враховувати епідеміологічні особливості кору на певних територіях та серед окремих вікових категорій, а також фактори, що впливають на епідемічний процес цієї інфекції в кожній окремій країні та світі загалом [2,5,6].

Мета роботи

Провести аналіз захворюваності на кір у м. Чернів-

цях та виявити ймовірні фактори, що впливають на епідемічний процес цієї інфекції.

Матеріал та методи дослідження

Проведено аналіз матеріалів звітної документації управління охорони здоров'я Чернівецької міської ради щодо реєстрації випадків кору. Вивчався вакцинальний статус дітей, що захворіли на кір, на даних історії розвитку дитини (форма 112).

Результати та їх обговорення

Багаторічна динаміка захворюваності кором за період 2001 - 2018 роки та 2 місяці 2019 року свідчить про циклічність епідемічного процесу кожні 4-5 років (рис. 1).

Всього за період з 01.01.2017 року по 06.03.2019

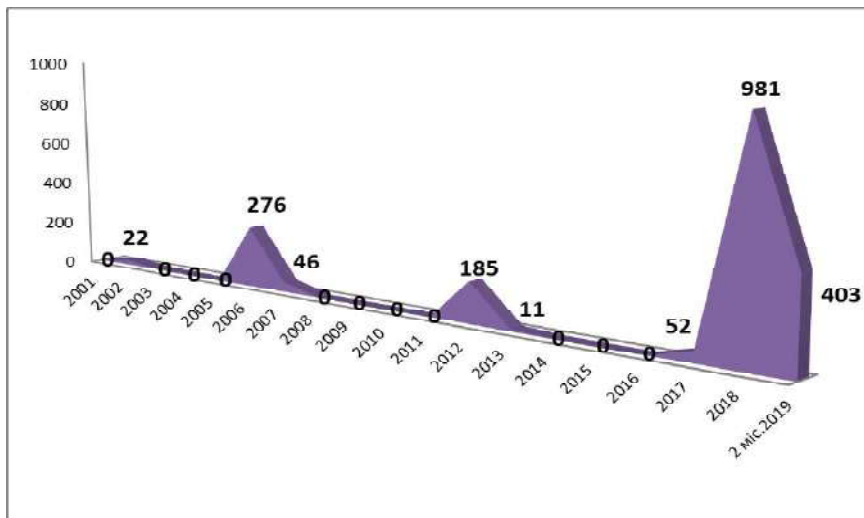

Рисунок 1. Показники циклічності захворюваності на кір по м. Чернівці за 2001-2019 роки

року в місті зареєстровано 1514 випадків кору. Серед захворілих виявлено 872 дитини, що складає 57,6% та 642 особи дорослих (42,4%).

Найбільшу кількість хворих на кір виявлено серед молодих осіб у віці від 20 до 29 років - 53,7% та 30-39 років - 23,7%, що свідчить про відсутність, або послабленість імунітету проти кору, набутих в дитинстві після

вакцинації.

Встановлено, що більше хворіли діти у віці 5-9 років (31,7%) та 1-4 роки (30%), що свідчить про відсутність імунітету із-за відмов батьків від щеплення, порушення термінів календаря щеплень, або фальсифікації документів щодо проведення щеплень (рис. 2). Цей факт визнано самими батьками.

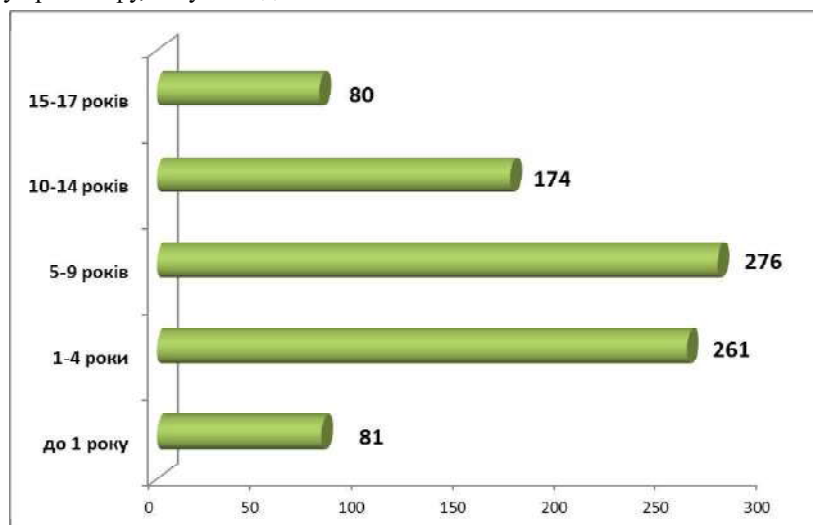

Рисунок 2. Показники кількості дітей, що захворіли на кір, за періоди спалаху в м. Чернівцях за 2001-2018 роки

Станом на 06.02.2019 року захворіла 81 дитина першого року життя. Закономірним виглядає факт, що кількість дітей першого року, що захворіли на кір, зростає до кінця першого року (табл.). Це зумовлено зниженням у немовлят факторів материнського імунітету

при відсутності процесу імунізації проти кору до 12 місяців.

При вивченні щепленості хворих дітей встановлено, що 51,7% це діти, які не мали жодної дози вакцини, 11,3% осіб мали 1 дозу, 9,1% - 2 дози (рис. 3). Таким чи-

Таблиця

Кількість дітей першого року, що перехворіли на кір, за періоди спалахів

Діти до року	ново-народжені	1 міс	2 міс	3 міс	4 міс	5 міс	6 міс	7 міс	8 міс	9 міс	10 міс	11 міс
81	1	4	2	2	5	4	6	13	11	11	17	5
%	1,2	4,9	2,5	2,5	6,2	4,9	7,4	16,0	13,6	13,6	21,0	6,2

Рисунок 3. Вакцинальний статус дітей, що захворіли на кір за період спалаху

ном, більшість дітей, які захворіли на кір, не мали повного комплексу щеплень проти кору, що значно вище кількості захворілих дітей із проведеними щепленнями.

Засоби масової комунікації впливають на формування знань у батьків на рівні з медичними працівниками. Переважна більшість батьків вважають, що хвороба призводить до тяжких ускладнень, тому роблять щеплення за графіком і вчасно (80,5 %). На жаль, залишилось 19,5 % батьків, які до цього часу вважають, що краще дітям перехворіти, їх лякають можливі "поствакцинальні реакції".

Висновки

1. Захворюваність на кір зберігає періодичність епідеміологічних спалахів та є результатом зменшення популяційного імунітету.

2. За період з 2017 по 2019 роки в місті зареєстровано 1514 випадків кору. Серед захворілих виявлено 872 дитини, що складає 57,6% та 642 особи дорослих (42,4%).

2. Найбільшу кількість хворих на кір виявлено серед молодих осіб у віці від 20 до 29 років - 53,7%.

3. Серед захворілих на кір 51,7% дітей, не мали жодної дози вакцини, 11,3% осіб мали 1 дозу, 9,1% - 2 дози, що засвідчує ефективність процесу вакцинації в попередженні інфекції.

Список літератури

1. Бондарчук ОВ. Імунопрофілактика - актуальна проблема сучасної медицини. Клінічна імунологія. Алергологія. Імунопрофілактика. 2009;6-7:43-7.

2. Волянська ЛА. Епідемічні реалії кору на Тернопільщині. Актуальна інфектологія. 2016;2:98-103.

3. Дмитрук ВІ, Заславська ГО. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей: досягнення та проблеми. Антивакцинальний рух як фактор перешкоди в проведенні імунізації населення. Актуальна інфектологія. 2017;5(4):166-71. doi: <https://doi.org/10.22141/2312-413x.5.5.2017.121628>

4. Мельничук ЛВ, Годованець ЮД, Сем'янів ММ, Вострікова ІС. Актуальні питання імунізації дітей у реаліях антивакцинального руху. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2018;8(2):5-9. doi: <https://doi.org/10.24061/2413-4260.VIII.2.28.2018.1>

5. Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні. Наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 551 [Інтернет]. Київ: МОЗ України; 2014 [цитовано Лют 28]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1237-14>

6. Чудна ЛМ, Задорожна ВІ, Маричев ІЛ, Демчишина ІВ. Вакцинопрофілактика та її вплив на рівень захворюваності інфекціями, що керуються засобами специфічної імунопрофілактики. Профілактична медицина. 2013;1-2:3-11.

References

1. Bondarchuk OV. Immunoprofilaktyka - aktual'na problema suchasnoi medytsyny [Immunoprophylaxis is an urgent problem of modern medicine]. Klinichna immunolohiia. Alerholohiia. Infektolohiia. 2009;6-7:43-7. (in Ukrainian).

2. Volianska LA. Epidemichni realii koru na Ternopil'schyni [Epidemic realities of measles in the Ternopil region]. Actual infectology. 2016;2:98-103. (in Ukrainian).

3. Dmytruk VI, Zaslavska HO. Immunoprofilaktyka infektsiinykh zakhvoriuvan' u ditei: dosiahnennia ta problemy. Antyvaksynal'nyi rukh yak faktor pereshkody v provedenni imunizatsii naselennia [Immunoprophylaxis of infectious diseases in children: achievements and problems. Anti-vaccine movement as a barrier factor in immunization of the population]. Actual infectology. 2017;5(4):166-71. doi: <https://doi.org/10.22141/2312-413x.5.5.2017.121628> (in Ukrainian).

Клінічна та експериментальна патологія. 2019. Т.18, №1 (67)

4. Melnychuk L, Hodovanets Yu, Semianiv M, Vostrikova I. Aktual'ni pytannia imunizatsii ditei u realiiakh antyvaktsynal'noho rukhu [The actual issues of immunization of children in the realities of anti-vaccinal campaign]. Neonatology, surgery and perinatal medicine. 2018;8(2):5-9. doi: <https://doi.org/10.24061/2413-4260.VIII.2.28.2018.1> (in Ukrainian).

5. Pro udoskonalennia provedennia profilaktychnykh scheplen' v Ukraini [On improvement of preventive vaccination in

Ukraine]. Nakaz MOZ Ukrainy vid 11.08.2014 № 551 [Internet]. Kiev: MOZ Ukrainy; 2014 [tsytovano Liut 28]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1237-14> (in Ukrainian).

6. Chudna LM, Zadorozhna VI, Marychev IL, Demchishina IV. Vaktsynoprofilaktyka ta yii vplyv na riven' zakhvoriuvanosti infektsiiamy, scho keruiut'sia zasobamy spetsyficnoi imunoprofilaktyky [Vaccine and its impact on the incidence of infections managed by means of specific immunization]. Profilaktychna medytsyna. 2013;1-2:3-11. (in Ukrainian).

Відомості про авторів:

Мельничук Л.В. - к. мед. н., доцент, доцент кафедри сімейної медицини Вищого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет", головний педіатр Управління охорони здоров'я м. Чернівці
 Задерей А. О. - студентка 2 курсу 1 групи, медичний факультет № 4, спеціальність "Медсестринство", освітньо-кваліфікаційний рівень "Магістр" Вищого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет", м. Чернівці, Україна

Вострікова І. С. - головний спеціаліст управління охорони здоров'я Чернівецької міської ради, м. Чернівці

Информация об авторах:

Мельничук Л.В. - к. мед. н., доцент, доцент кафедры семейной медицины Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет", главный педиатр Управления охраны здоровья г. Черновцы

Задерей А. А. - студентка 2 курса 1 группы, медицинский факультет № 4, специальность "Медсестринство", образовательно-квалификационный уровень "Магистр" Высшего государственного учебного заведения Украины "Буковинский государственный медицинский университет", г. Черновцы, Украина

Вострикова И.С. - главный специалист управления охраны здоровья Черновицкого городского совета, г. Черновцы.

Information about authors:

Melnichuk Larisa - Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Family Medicine Department of Higher State Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University", Chief Pediatrician of Health Department Chernivtsi

Anastasiya Zaderey - 2nd year student of group 1, medical faculty № 4, specialty "Nursing", educational qualification level "Master" Higher Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medical University"

Vostrikova Irina - main specialist of the Department of Health Care of Chernivtsi City Council, Chernivtsi

Стаття надійшла до редакції 20.02.2019

Рецензент – доц. Е.Ц Ясинська

© Л.В. Мельничук, А.О. Задерей, І.С. Вострікова, 2019